D·N
11/12 1956

Duellen Selwyn Lloyd—Bevan

Referaten av underhusdebatten för några dagar sedan, till stor del en duell mellan utrikesminister Selwyn Lloyd och Aneurin Bevan, har nästan genomgående pekat på en övervältigande seger för Bevan. De tryckta protokollen, som nu är tillgängliga, ger detta intryck väl förståeligt. Bevan talade med en helt annan schwung än Selwyn Lloyd, han tillgrep dristiska likheter, som måste ha gjort ett festligt intryck på åhörarna, och han var i några punkter rolig, vilket ingen med bästa vilja kan säga om hans motståndare. Likväl hör det slutliga omdömet om duellens utgång ett helt annat vid en läsning av det parlamentariska protokollet. Det är uppenbart att Bevan på centrala punkter inte kunde motbevisa utrikesministerns framställning, utan i själva verket kom ifrån realproblemen genom lustigheter, som i tryck ter sig mindre kvicka än lösliga.

Den engelske utrikesministern hävdade att man på tre skilda punkter vunnit väsentliga resultat genom den engelsk-franska aktionen. Denna aktion, påstod han, hindrade konflikten att sprida sig över en stor del av Mellanöstern. Då Israel gjorde att angreppp hade Egypten planerat en samfälld aktion från de allierade arabstaternas sida; utom Egypten skulle Saud-Arabien, Jordanien, Syrien och Jemen på en gång ryckа an mot Israel. Då England och Frankrike ingrep inställdes denna kombinerade attack. Om inte detta ingripande hade skett, är det svårt att säga "hur längt fientligheterna skulle ha gått och i vad mån Mellanöstern och hela världen småningom hade blivit invecklade i dem". Vidare hade, anförde Selwyn Lloyd, Ryssland penetration inom dessa områden avsilitats på ett helt annat sätt än tidigare. Det hade klarlagts att Egypten erhållit enorma mängder av krigsmateriel, som måste ha varit avsedda för ett snabbt kommande angreppp mot Israel. Då Selwyn Lloyd nämnde detta förhållande är det tydligt att han snarare tänkte på Israels angreppp än på den efterföljande engelsk-franska aktionen. Ett tredje resultat av denna sistnämnda aktion var enligt utrikesministern att Förenta nationerna ställts inför nödvändigheten att handla, och han uttryckte i detta sammanhang sin förhoppning om att avsändandet av en internationell polisstyrka skulle leda till andra och mera definitiva åtgärder. "Vi har i detta land visat vår vilja att handla i en kritisk situation, och det gäller nu för oss alla enligt min mening att energiskt verka för att Förenta nationerna begagnar det tillfälle som erbjuder sig."

Då Bevan svarade på detta anförande kunde han med all rätt påpeka att den engelsk-franska aktionen har förvisso inte utformats genom denna debatt. Det är över huvud inte möjligt att här komma fram till något ens tillnärmelsevis säkert bedömande; man vet inte vad som skulle ha blivit om aktionen uteblivit, och man vet inte vilka aktionens framtida konsekvenser kommer att bli. Men i någon mån är det dock möjligt att hyfsa ekvationen. Det är uppenbart att England och Frankrike inte uppnått vad de önskat. De måste ha tänkt sig att ockupationen av Suez skulle ske inom några dagar, att denna ockupation skulle bli bestående till dess en mera varaktig reglering av problemen beslutats; säkert hade man också hoppats på att diktaturen Nasser skulle brytas ned genom angreppet. Det är också klart att följder som inte rimligen kunde ha beräknats har inträtt, såsom den skärpta nationalismen i Egypten och den obyggliga förföljelsen av i Egypten bosatta judar. Men det kan inte bestridas att efter all sannolikhet den engelske utrikesministern har rätt då han påstår att en del positiva resultat nåtts. Den ryska infiltrationen har gjorts uppenbar för alla, arabstaternas bristande sammanhållning har markerats, Förenta nationerna har förmåtts till en smula aktivitet.

Det är kring den internationella hållningen till Mellanöstern som förhoppningarna och farhågorna för framtiden främst kretsar. Hela den demokratiska världen är inställd på att FN eller i varje fall USA, England och Frankrike i samverkan skall kunna genomföra en någorlunda varaktig lösning. Fred måste slutas mellan Israel och arabstaterna, en fred som garanteras av västmaktternas vapen, Israel måste få rätt att trafikera Suezkanalen, Sinai bör demilitariseras. Såvida inte dessa och andra närliggande syften uppnås, har kriser i Mellanöstern slutat med ett fiasko för de demokratiska staterna — men ett sådant fiasko är för minst lika mycket Förenta nationernas som Englands och Frankrikes.

Uppgörelse för de statsanställda

På måndagskvällen nåddes en preliminär uppgörelse i de segdragna förhandlingarna om de statsanställdas löner. Denna får inte ses som ett led i 1957 års allmänna avtalsrörelse, utan som en vid sidan av denna liggande revision av de statliga lönerna. Syftet har varit att ge de anställda inom den offentliga sektorn ett lönemässigt utgångsläge som någorlunda korresponderar med förhållandena på den privata marknaden.

Bakgrunden är dels den allmänna efterlängsning som aktert i fråga om de statsanställdas löner, särskilt under de två senaste åren, dels det behov som gjort sig gällande för vissa grupper av en justering av lönesystemet efter rådande marknadsförhållanden. I vårens ...k statstjänarkartellen ett löfte av statsmakterna om en särskild utredning av lönefrågan. Det blev signalen till en allmän offensiv från de anställdas organisationer. 1956 års löneberedning fick motta framställningar såväl från kartellen som från TCO, Saco och SR. Dessa framställningar tog sikte inte bara på en löneförhöjning, utan också på vittgående förändringar i det statliga lönesystemet.

Kartellen ville ha en särskild löneplan för de lägre grupperna, vilket de andra organisationerna motsatte sig. TCO ville ha en överflyttning av tjänster från löneplan 1 till löneplan 2. SR ville ersätta de nuvarande fem löneplanerna med en enda, som har 40 lönegrader. Gemensamt för de olika förslagställarna var önskemålet om en förenkling av lönesystemet. Antalet lönegrader borde reduceras, därom var alla ense. Ett politiskt känsligt krav var statstjänarkartellens och TCO:s önskemål om ökad spännvidd mellan lönerna på högsta och lägsta dytrort för befattningshavare i lägre grader. Detta gick stick i stav med bondeförbundets strävan att minska spännvidden mellan dyrorterna — i koalitionskontraktet hade partiet fått löfte om en utredning av denna fråga.

Uppgörelsen medför en avsevärd lönehöjning för de sämst ställda grupperna. För kartellens huvudgrupp rör det sig om lönetillfyllnad på över 10 procent. Skall man räkna med att få förstklassigt folk vid befattningarna till de lägre befattningarna vid exempelvis post och järnväg, är det nödvändigt med ett ordentligt löneskift. Det har gjort att betänkligheterna på koalitionshåll fått vika även för en ökning av spännvidden mellan lönerna på lägsta och högsta dyrort för dessa befattningshavare. I stället för de nuvarande 12 blir det i framtiden 16 procent. Man observerar att Norrlands reklyteringsbekymmer beaktats genom ett särskilt tillägg för de anställda inom detta område.

Den tekniska omläggningen av lönesystemet har väl inte blivit så genomgripande som man på en del håll önskat. Förenklingar har dock genomförts främst genom att antalet lönegrader reducerats. Första löneplanen har hyfsats efter den modell som SR föreslagit med procentuellt lika steg mellan lönegraderna. TCO:s önskemål om överföring av vissa befattningshavare från första till andra löneplanen har tillgodosetts. I slutomgången har tjänsteförteckningsfrågorna varit svårast att knäcka. Med tanke på det omfattande problemkomplex som förhandlingarna gällt är det beaktansvärt att de kunnat slutföras utan större gnissel.

Den gynnsamma utgången beror till inte ringa del på att samhällets representanter från början insett att en relativt generös budgivning var nödvändig. Totalt rör det sig om en ökning av lönekostnaderna för de statsanställda med bortåt 240 milj kr. Man kan förutse att en tjänstgöring blir nödvändig inom de statliga verken. I och för sig kommer naturligtvis dessa prishöjningar olägligt när den allmänna lönerörelsen sätter i gång. En annan fråga är i vilken utsträckning denna tar intryck av det resultat som nu uppnåtts inom den offentliga sektorn. Även om det klargörs att detta är en speciell historia, som inte faller inom ramen för den kommande avtalsrörelsen, torde det psykologiskt sett inte vara så lätt att dra en rägång mellan lönepolitikens resultat i det ena och i det andra fallet.

Ambassadör Rodionovs återkomst

framstår som en medveten rysk utmaning av en stark svensk opinion. När hr Rodionov för ett par månader sedan begav sig till Sovjet på semester skedde det efter det att honom underställd personal för tredje gången hade gjort sig skyldig till grovt spioneri mot Sverige. Under sådana förhållanden krävdes från olika håll att regeringen skulle förklara ambassadör Rodionovs fortsatta tjänstgöring i Sverige för icke önskvärd och begära hans återkallande. Allt eftersom hr Rodionovs semester drog ut på tiden förföll det ennellertid möjligt att vederbörande i Moskva skulle föredra att ordna saken på egen hand.

Så har inte blivit fallet. Spionambassadören har återvänt till sina gamla jaktmarker som om ingenting hade hänt. Ryska regeringen pockar alltså på att hr Rodionov också i framtiden skall upprätthålla sin befattning, samtidigt som den inte efter not förnekar att något otillåtet förekommit vid Sovjets ambassad i Stockholm. "Den kunde lika gärna bestrida att hr Rodionov överhuvud existerar", skriver Handelstidningen. Med ökad tyngd anmäler sig nu kravet att regeringen skall begära den ryske ambassadörens återkallande. Därmed skulle det också bli klart att man på svensk sida menar allvar med sina upprepade protester mot det ryska spioneriet, ett passivt tolererande av hr Rodionovs fortsatta verksamhet här i landet skulle te sig som svensk undfallenhet inför Ryslands övermod.

PRESSGRANNAR

Olusten att betala kostnaderna för en skördeskadeförsäkring kommer klart fram i ett inlägg som RLF:s ordförande, Folke Edblom, gör i Arbetarbladet (s). Väljer man en olycksfatalistisk linje, kan det anses att riksdagen genom beslut kommer att slänga bordbrukarna av fast kostnad, som för många kommer att bli den droppe som kommer bägaren att rinna över, skriver hr Edblom. Jordbrukaren oskar helt enkelt inte med dessa fasta kostnader:

Skulle försäkring mot skördeskador bli av frivillig karaktär, kan man befara, att en stor procent av landets jordbrukare kommer att stå utanför försäkringen av ekonomiska skäl, summa skäl som ovan redovisats. Skulle den gruppen, som ju befarar, bli stor — kanske mer än hälften av landets jordbrukare — då måste vi som står i ledningen för jordbrukets fackliga organisation ställa oss frågan: Kan man därest en skördeskada av t. ex. 1955 års storlek inträffar vid ett sådant tillfälle svara ingefär så här: Ni har haft möjlighet att analuta er till en försäkringsform men valt att stå utanför denna skyddsform och därför har Ni er själv att skylla. Några åtgärder för att lindra verkningarna för de svårast drabbade och svårast ställda kan inte nu åtgärdas. Kan man verkligen inta en sådan ståndpunkt?

Vilket alternativ har man om man skjuter försäkringstanken ifrån sig? replikerar Arbetarbladet och ger själv svaret:

Så vitt vi förstår återstår då barn att som hittills vid behov gå till staten och böna om anslag och billiga lån — just den metod som man anser mogna att eradikera med ett sundare och för alla parter värdigare system. Åter igen: de fackligt organiserade arbetarnas arbetslöshetskassor visar hur långt man kan komma genom ömsesidig, solidarisk samverkan. Med egna penger och bidrag av staten har 1,2 miljon arbetare anslutit sig till a-kassorna och skapat sig ett förnämligt skydd. Det bör lyckas även för landets jordbrukare, som inte gärna kan tägna sig sämre resurser härför. Konsumenterna kommer inte att stilla finna sig i hittills rådande system.

Det förefaller som om viljan att stå på egna ben saknades. Jordbrukarna har blivit så bortskämda med kontanthjälp ur statskassan och billiga lån (som delvis efterskänkts) att tanken på att betala försäkringspremier ur egen ficka ter sig ytterst motbjudande.

Det råder hos kommunalmän en odiskutabelig strävan att hävda den egna kommunens dyrhet i jämförelse med andra kommuners, skriver direktör Sven Hydén i tidskriften Arbetsgivaren. Det är på något sätt finare att ligga högt på dyrortsskalan, och uppräkningsriksdomen för att framhålla sin orta dyrhet är märklig:

Bl. a. kan en kommun tillgripa metoden att ge sina pensionärer ett högre bostadstillägg, än det som gäller i omgivande kommuner, för att visa demonstrativ uppvärdering om ortsitvis dyrortsgruppering eller man åtvegar förklvemen uppgående resor till en dyrare kommun eller framhåller att befolkningen i kommunen i stor omfattning är rotad i en dyrare. Detta senare skäl är visserligen en realitet på ankenivån men till en annan kommun men kan med skäl vändas mot den misnämnde eftersom lön ju utgår efter förhållandena i arbetsorten. I varje fall är det ju knappast ett argument för att höja lönen för de anställda i den egna kommunen, då ju de där anställda inte behöver räkna med kostnader för arbetsresor.

Dyrortsgrupperingen skall i princip återspegla orternas relativa dyrhet. Emellertid har statsmakterna medgivit en synnerligen viktig avvikelse härifrån genom att fastställa en regel om s. k. lika standard, varmed avses att hänsyn icke skall tas till den faktiska bostadskostnaden, utan till den kostnad, som skulle uppstå om bostäderna på ett ort uppfylde fulla moderna krav. Härigenom har vissa orter i den gällande grupperingen kommit att få högre dyrhetstal än som motsvarade den faktiska dyrheten, då undersökningen gjordes. När sedan nyproduktion nya bostäder ersätter till äldre bestånd uppstår missnöje, enär den verkliga bostadskostnaden kommer i nivå med den vid dyrortsundersökningen förutsatta och krav reses på uppflyttning.

Tillägg i skolstyrelselag om barn från grannkommun

Proposition om ny skolstyrelselag har tillstyrkts av ett sammansatt konstitutions- och statsutskott, som dock gjort ett par ändringar. Bl a föreslås att länsskolnämnd skall kunna förorda att viss kommun skall för undervisning mottu barn från annan kommun. Högerledamöterna reserverar sig för avslag på propositionen.

En annan ändring som utskottet föreslagit innebär att om skolvisenden i kommun omfattar minäns än sju läraravdelningar må skolöverstyrelsen, ej kommunen, som det står i propositionen, besluta att skolchef ej skall finnas i kommunen.

Högerledamöterna reserverar sig för avslag. De anser att ärendet inte föreligts riksdagen i tillräckligt utrett skick.

Hrr Wahlund (bf) och högerledamöterna reserverar sig för en bestämmelse att det bör vara skolstyrelse chefaget att bibehålla eforus- och inspektorsinstitutionerna eluru blott för representativa uppgifter.

Beträffade handläggningen av disciplinärenden och sammansättningen av länsskolnämndens förelägger reservationer av hrr Bergh och Nilsson i Gälngeskrina (h) samt Widén i Mölkom, England och Sumne (fp).

Svar om körförbudet

Elva interpellationer och enkla frågor besvaras på tisdagen i kammarna med början kl. 14. I första kammaren svarar finansministern på hr Söderquists (fp) fråga om utredningen om sambeskattningen och handelsministern på frågorna av hr Niklasson (bf) om margarinreserna och hr Wahlund (bf) om körförbudet och julhelgen.

I andra kammaren besvarar bl a bostadsministern tre frågor: hr Heléng (fp) om helgtrafiken, hr Carlsén (h) om busstrafiken över Nor-

Riksdagssammanträden

Tisdagen den 11 december 1956

Första Kammaren kl. 14.00

Andra Kammaren kl. 14.00

DAGENS NYHETER

TEGELBACKEN, STOCKHOLM 2
Telefon: 22 40 00
Telefonannonser: 24 05 00
För riksanstalt: 22 40 20
Telegramadress: *Dagenyheter*
Postgiro-/1916 (för annonser) nummer 1,917 (för prenumeration)

Chefredaktör: *Herbert Tingsten*
(Träffas säkrast kl. 12.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: *Leif Kihlberg*
Redaktionschef och ansvarig utgivare: *Sten Hedman*

Dagens Nyheters Aktiebolag
Styrelse, direktör: *Helge Axelsson*

PRENUMERATIONSPRISER
I A — Stockholmsupplagan

	Stor-Stockholms tidningsområde	övriga landet
Månad	kr. 7:50	7:—
Kvartal	kr. 22:—	20:—
Halvår	kr. 43:50	39:—

ANNONSPRISLISTA
daterad 1/7 1956 tillhandahålles på begäran.

Från starten nr 31 092

Dagens Nyheters tryckeri, Stockholm 1956.

HYLLOR
praktiska konstruktioner för konter bibliotek arkiv laboratorier butiker privatbruk.
Garrings
Försäljningsavd.
Karlavägen 89 — Stockholm Cl.
Tel. 67 36 50 — 67 76 75 — 67 76 81

20 kända Londonvänner biktar sin kärlek

Jolo, Elmar Nerman, Kurt Ragnar Gierow, Torsten Ehrenmark, Roland Svensson och Stig Torsslow m. fl. berättar om staden vid Themsen.

Mitt London

Red.: Roland Hentzel

"Redaktören har valt sina medarbetare med aktningsvärd urskillningsförmåga. — Det har blivit en bok att frossa i efter fullbordad resa, en bok som väcker de angenämaste högkomster."
Per Erik Wahlund i SvD

Den givna bokgåvan till Londonvännen!

18:75, inb. 23:50. Illustr.
NATUR och KULTUR

Brännande aktuell

John Gunther

AFRIKA VAKNAR

23:50, inb. 29:50

"John Gunther har gjort sig internationellt uppskattad genom sina "Inside"-böcker. Efter denna sin senaste bok att döma är han väl förtjänt av ett sådant erkännande. Det är osmickrande att så mycket han sett, förstått och fördomsfritt bedömt. Men önsker att den måtte få en stor läsekrets även i vårt land."
Professor Hans W. Ahlmann
I en stor understreckat-artikel i SvD 30/11

Fahlström & Widstrand

WILTON AXMINSTER NÖTHÅR

Ett av Sveriges äldre engrosföretag
MATT A/B MATTSSON
STOCKHOLM

har på grund av ändrad verksamhet försålt hela sitt lager. Detta har vi inköpt fabulöst billigt och vi kan därför lämna ända till

60 %
rabatt på
MATTOR
i präktiga kvalitéer

Här givetvis endast några få prisexempel:

Yle-Wilton		Modern Yle-Wilton	
Orientaliskt mönster 90 x 160 riktpris 62.—	NU 35:—	140 x 200 riktpris 176.—	NU 97:—
140 x 200 riktpris 134.—	NU 78:—	170 x 240 riktpris 240.—	NU 125:—
165 x 235 riktpris 225.—	NU 118:—	Yle-Boucié 90 x 160 riktpris 48.—	NU 29:—
ca 200 x 300 riktpris ..... 325.—	NU 148:—	160 x 230 riktpris 120.—	NU 52:—
250 x 350 riktpris 390.—	NU 198:—	Nöthår 165 x 230 riktpris 162.—	NU 89:—

Gångmattor

Yle-Wilton 90 cm br.	NU 9:—	Yle-Boucié 90 cm br.	NU 11:—
Yle-Axminster 70 cm br.	NU 17:—	Cocos 67 cm br.	NU 5:—
Yle-Boucié 67 cm br.	NU 6:—	Cocos	NU 6:50

Massor av vackra Möbeltyger, Ottoman- och Gardintyger.

DESSUTOM 1.000-TALS ANDRA MATTOR AV MARKNADENS BÄSTA KVALITÉER

MATT-IMPORTEN
SVEAVÄGEN 102
Måndagar öppet till kl. 20

GÖTA MATTLAGER
GÖTGATAN 69
Fredagar öppet till kl. 20

Redan på Hannibals tid...

200 år f. Kr. var de nordafrikanska vinerna högt uppskattade i kulturländerna kring Medelhavet. I det nuvarande Algeriet mognade slödrar av silosande riktedom och upperlig kvalitet.

I dag
blommar vinrånken lika rikt som för 2 000 år sedan. Kvalitet i de bördande bergens kalkrika jordmån bringar den druvor av stor saftrikedom och finaste kvalitet.

Jäms och hög kvalitet är Algerie-vinernas adelsmärke
Det gynnsamma och stabila kustklimatet garanterar också där ofördendet. Och även kvalitet, den finaste, är riskerad. Därför är det idag ett av mässickvad flaska Algerie-vin.

Så här serverar ni Algerie-vin
Det röda bör sås upp några timmar före måltiden och hällas i rumstemperatur. Vid 16—19 gr. kommer bouquetan bäst till sin rätt. Det vita dricks mest uppvärmning.

Vin Algerie-vin serveras helst vid 5—10 gr. Låt det inte stå för länge i kylskåpet. Korka upp omedelbart före servningen.

VIN ROUGE
d'ALGERIE

ALGERIE VIN

Denna annons är skriven av Office Algérien d'Action Economique et Touristique.

Algerie-vinet är billigt. Rött rekv-nr 3516 3:30 pr 1/1 but. Vitt ("Val Morin") rekv-nr 2537 kr. 3:75 pr 1/1 but. Algerie-viner imp. år. i orig.-but. i prisl. fr. 3:90 t. 7:25

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.